

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emerio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekestein Bernat, Julius
Leopold (VII. Erzsébet-közt)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie armonioasă pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 165.

Brașov, Sâmbătă 26 Iulie (8 August).

1903.

Khuen-Hedervary la Ischl.

Fără de a mai aștepta termi-
narea anchetei parlamentare în afa-
cerea coruperilor, ministru-președinte
contele Khuen a plecat în 5 August
st. n. la Ischl, ca să raporteze Ma-
jestății Sale asupra situației.

Înainte de plecare s'a întrunit
consiliul de miniștri în Budapesta, și
se crede, că numai în urma deci-
siunilor luate în acest consiliu con-
tele Khuen a întreprins călătoria sa
la reședința de vară a monarhului.

Asupra scopului și a șanselor
acestei călătorii diarele ungurești
au deosebite păreri, fie-care după
colora sa politică și de partid.

Mult remarcat este un articol
al semi-oficiosului „Pester Lloyd“.
În urma celor ce se petrec înaintea
comisiunii de anchetă — dice acesta
bună, — situația critică s'a înăsprit
și s'a adâncit numai. Ce e drept,
dice, totă lumea s'a putut conviuge
în mersul anchetei, că contele
Khuen n'a fost de loc amestecat în
afacerea de corupere, însă an-
cheta a desfășurat o iconă așa de
ristică a situației parlamentare și po-
litice încât contele Khuen-Hedervary,
a trebuit să-și pună întrebarea, dacă
după toate aceste mai este cât de
puțină garanție pentru o des-
curcare pacnică și o întorcere la
stări normale? El n'a putut să răs-
pundă afirmativ la această întrebare.
De aici se esplică la călătoria minis-
trului-președinte la Ischl. De sigur
ă este vorba de a se cere deci-
ziunea monarhului.

„Pester Lloyd“ termină arti-
colul său așa: „Greutatea situației
nu mai este a se căuta acum în co-
misiunea de anchetă parlamentară și
nici în parlament. Și astfel dările
cele mai apropiate vor fi erași dările
critice de prima ordine, dér în ori-ce

sens s'ar rezolve lucrurile, sperăm că
va fi o soluțiune definitivă...“

Diarele opoziționale deja de
mult sunt de părere, că „Banul“
trebuie să-și sfârșescă cât mai curând
prin a-și da demisiunea. Sunt de
altă parte mulți și dintre cei din
majoritate, cari cred, că numai prin
retragerea contelui Khuen și prin
chiamarea în fruntea guvernului a
uneia din notabilitățile maghiare din
parlament s'ar pute eși din impas.

E interesant că „N. Fr. Presse“,
care are bune informațiuni din cer-
curile politice ungurești, admite și
ea mai mult eventualitatea demisiu-
nei contelui Khuen.

Pe când Corespondența oficiasă
din Viena vorbește de planurile
mari de acțiune viitoare ale contelui
Khuen, „N. fr. Presse“ afirmă, că
poziția lui este cu totul sdruncinată,
aducând ca argument între altele și
împrejurarea, că Kossuth cu intimii
săi s'a alăturat din nou la obstruc-
țiune și printr'asta s'a pierdut cu
totul basa, pe care contele Khuen
a luat asupra-și însărcinarea de a
forma cabinetul, — adică basa în-
voielii cu independenței.

Erī, Joi după amiază, contele
Khuen-Hedervary a avut o audiență
la monarhul, care a durat o oră și
jumătate. Majestatea Sa n'a luat
nici o deciziune și a invitat pe mi-
nistru-președinte să se înfățișeze și
aici la audiență.

Cine poate ști, care va fi resul-
tatul?

Din Viena se anunță, că con-
tele Khuen n'ar fi mers la Ischl
gândul de a demisiona, ér de altă
parte se asigură că Khuen însuși ar fi
declarat că de-o dizolvare a dietei în
stare de ex-lex nu pôte fi vorba.

Ce va fi prin urmare? Care va
fi deciziunea definitivă a monar-
chului?

Una vedem. Liberalismul ungu-
resc și nu mai puțin și cel nemțesc
austriac se teme ca de foc să nu
urmeze cumva o eră de guvernare
conseruat-vă-clericală în Ungaria.

Schimbări în corpul diplomatic

Contele Deym, ambasadorul Austro-Unga-
riei la Londra, dându-și dimisia, în corpul
diplomatic se vor face mai multe numiri
și permutări. Afară de acesta în urma
numirii baronului Burian la ministeriul
comun de finanțe, a devenit vacant postul
de ministru la Atena. La Londra va fi nu-
mit ambasador contele Lützow, ér în locul
lui în ministeriul de externe va fi numit
altul, asupra persoanei căruia încă nu s'a
putut face înțelegere. Numirile acestea
nu se vor face până la toamnă, când se
va retrage și contele Wolkenstein, amba-
sadorul din Paris, care e deja de 52 ani
în serviciul diplomatic. Tot atunci se va
retrage și contele Dubsky, ambasadorul
din Madrid, care are de asemenea 52 ani
de serviciu în diplomație. Afară de aceș-
tia se mai vorbește și despre retragerea
contelui Teodor Zichy, ambasadorul din
München.

Afacerea mituirilor în adevărata ei lumină.

Păreră generală a opiniei publice
este, că contele Szapary ar fi lucrat din
propria lui inițiativă, când a conceput pla-
nul de a desarma obstrucțiunea prin mituiri.
După cum se asigură din svon autentic,
adevărul este, că sub impresia dificultă-
ților, cu cari avea să lupte șeful de ca-
binet, s'a înjghebat un *consortiu compus
din jurnaliști falși, agenți obscuri și alți
indiviși frauduloși*, cari ținând cont de
împrejurarea, că ministrul președinte are
numeroși prietini printre aristocrația bo-
gată au iscodit planul genial de a angaja
pe toți acei prietini neexperți în ale po-
litice, să contribuie pentru scopul, de a
cumpăra cu bani pe obstrucționisti. Agenții

aceștia sperău că vor face bune daraveri
prin faptul că vor corupe cu nisce sume
neînsemnate pe deputații mai gălăgioși
ér remisele grase le vor băga ei în bu-
zunar. Cel dintăiu care *le-a cădut în cap-
cană* a fost contele Szapary László, pe
care „desarmarea obstrucției“ l'a costat
până acuma sumilița de 300.000 corone,
plus postul de guvernator al orașului
Fiume, din care a trebuit să-și dea dimi-
sia. Deocă matrapazlăcurile nu s'ar fi des-
coperit la timp, de sigur, că ar fi fost ex-
torcați și alții aristocrați.

Țiarul „D. Z.“ din Viena ocupându-
se de persoanele cari au jucat un rol în
afacerea această, scrie despre Singer ur-
mătoarele:

S'a dovedit că Artur (recte Șaia)
Singer, „Singer cel roșu“, de la perul și
barba sa roșie, a avut parte activă în afa-
cerea mituirilor. Adevărat că în fața co-
misiunii a declarat, că din totă afacerea
n'a avut *nică un profit*. Cam greu de cre-
dută această pentru cel ce cunoșce pe Sin-
ger din timpul când era reporter poliție-
nesc la o fôie nemțescă din Budapesta,
unde făcea diferite gheșefturi cu inserate.
Încât pentru Marci Dienes este sigur, că
a avut profit din mituirii. Și acesta și-a
inceput cariera ca reporter la „Egyetér-
tés“, făcându-se cunoscut prin diferite afa-
ceri cavaleresci. Într'un rând a duelat
pentru un jidor. Din acel moment i-a ră-
sărit stéua norocului. În scurt timp ajuns
deputat, redactor șef la „Függ. M.—g.“
și trăia în belșug. După ce a fost dat
afara de la acel țiar, nu avea ce mânca
și pe la începutul lui Iulie a. c. trăia
din cerșit. Pe la mijlocul lui Iulie însă
érašă a dat peste el norocul prin banii
lui Szapary pe cari i-a adus Singer „fără
să fi avut vr'un profit din ei“.

Ce om de afaceri escelent este Sin-
ger, eiese din faptul că nu de mult a so-
licitat postul de corespondent pentru un
țiar antisemit din Viena. În ofertul, ce l'a
făcut scria: Cu toate că am nume jido-
vesc, vă rog să nu credeți că sunt Evreu...

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

File rupte dintr'un carnet.

Septembrie 1902.

Monografia orașului Baia-mare. — Munți cu nu-
miri românești. — O strigăcă arsă. — Un
voevod al Moldovei vré să cumpere casă
în Baia-mare. — Cum se scôte aurul?
— Mine de aur din timpul
Romanilor.)

Gheorghe Barițiu în ajunul adunării
asociațiunii din anul 1869 ținută la Șom-
cuta și-a exprimat dorința, că un fiu al
Cetății de Piatră va prezenta la acea adu-
nare monografia districtului. (A se vedé
Gaz. Trans. nr. 162 a. c.)

Dorința această nu s'a împlinit.

Șomecuta însă și istoricul „Cetății de
Piatră“, ale cărei ruine se vedé până în
 ziua de azi în hotarul comunei Buteasa,
găsim totuși descrișă în monografia ora-
șului Baia mare, publicată în limba un-
gurească la 1894.)*

În ziua de 16 Septembrie, luându-mi

*) Palmer Kálmán „Nagybánya és kör-
nyéke“ (Baia-mare și împrejurimile ei.) O carte
de 350 pagini cu ilustrațiuni și hărți.

adio de la amfitrionul meu, d-l Nilvan, —
care publicase altă-dată mai multe arti-
cole asupra trecutului „Cetății de Piatră“
în țiarul „Gutinel“ ce apărea pe la înce-
putul anilor nou-șeci în Baia mare —
am plecat cu trăsura d-sale la Hosufalău
spre a-mi continua drumul spre Baia-
mare.

Luaiui de mine monografia lui Pal-
mer, să am ce ceti în tren.

Răsfoind cartea, îndată pe la început,
la descrierea orografică a ținutului, auto-
rul amintind piscurile de munți mai în-
semnate: *Vîrful Țigănescilor, Vîrful Leului
Tribșorul, Vîrful Rotunșilor, Pleșca-mare,
Vîrful dintre Talmi, Frăsineasa, Vîrful Ul-
measa, Plescior, Petrosa, Vîrful Roșii, Vîr-
ful Neteada, Prislopul, Varaticul, Runcașul,
Vîrful Cărligăturii, Vîrful Gropii. Arcerul,
Vîrful Branu* etc., regretă că cei mai
mulți munți din aceste părți pörtă nume
românești, și își exprimă speranța, că so-
cietatea de turisți, ce se va înființa în
Baia-mare, va îndeplini o datorie patrio-
tică, maghiarizând cel puțin pământul
acestei regiuni, locuită în majoritate co-
plesitoare de Români.)*

*) „Magunk sajnáljuk legjobban, hogy a leg-
több hegyet csak oláh nevéen vagyunk képesek

Din Hosufalău se vedé deja munții
ce împrejmuesc Baia-mare, și din Dealu
Cruții, la pôlele căruia este situat orașul,
vedem eșind un fum albastruiu, par'că ar
fi un Vesuv în ediție minusculă. Autorul
monografiei liniștesce pe cel ce ar avé
temeri, că acolo nu-i vr'un munte vomitor
de foc, ci fumul este aburul provenit din
cazanele erariale aședate în sinul dealului
la o adâncime de 260 metri. Dealul Cruții
conține adică aur, care se exploatează din
timpuri străvechi ér în timpurile moderne
lucrările se fac cu ajutorul celor mai per-
fecționate mașinării.

Până sosesc trenul mai am timp să
răsfoiesc puțin monografia, în care sunt
adunate date prețioșe din trecutul ora-
șului:

La 1650 Iulie 18 — dice monografia
după datele culese din arhivele orașului
— senatul a condamnat la mörte pe o
femeie tinéră, cu numele Dorca, pentru-că
a fost strigăcă, ceea ce s'a dovedit prin
numéroșe mărturii. Femeia a fost arsă pe
rug, pe „câmpul cu pipirig“, ér pentru

megjelölni. A létesítendő nagybánya-vidéki turista
egyesület feladata lesz ezen tulnyomóan oláh la
kosságu hegyvidéknek legalább a földjét megma-
gyarositani“ pg. 4.

esecutare, senatul a plătit „omului negru“
un fiorin, după obicei.

La 1658 August 12, Gheorghe Stefan
voivodul Moldovei vrënd să cumpere o
casă în oraș, senatul n'a îngăduit această
și chiar și închiriatul unei case l'a permis
numai cu condițiunea, ca închiriatorul,
dăcă va avé ceva buclucuri derivate din
închiriere, să nu îndrănescă a se adresa
senatului pentru regularea acelora, ci să
sufere singur ceea ce și-a făcut. Prin
această senatul a vrut să împiedece cu ori
ce preț stabilirea străinilor în oraș.

La 1663 Aprilie 20 senatul hotăresce
că dăcă un iobagiū vré să cheme în ju-
decată pe un burghez din Baia-mare, tre-
buie să depună o garanție de 200 fiorini.

La 1665 Aug. 21 senatul avertisează
pe advocați, să fie cu indulgență față cu
séracii și să nu-i jefuescă, ér advocatului
Ioan Nyerges îi dá avertismentul „ca de
acum înainte să se pörte cu blândete, ér
nu ca un dobitoc sélbatic și irațional“.

La 1668 Martie 21 senatul condamnă
la mörte pe femeia lui Mihail Gombkötö,
pentru adulter. Femeia cădënd însă din
spândurătoare și fiind încă viuă, senatul a
iertat'o.

La 1669 Iulie 5 Kardos Ștefan fu
condamnat la mörte — pentru bigamie, și
i-s'a tăiat capul.

La 1669 Dec. 4 senatul a torturat pe
Danilă Rusu — nu se scie pentru ce de-

(Și observația aceasta era adevărată de orice Singer cu ocaziunea când s'a căsătorit cu o șanteusă a declarat la oficiul stării civile, că e fără confesiune).

Numitul diar vienes face următoarele concluziuni:

„Marea comedie de indignare din Budapesta ni se prezintă așa d'ér ca o nouă escrocherie jidovăscă și dovedesce cât de departe a ajuns puterea Evreilor și încă chiar a Evreilor celor mai desmățați în Maghiaria! Nisce s'drențari evrei culeși de pe drumuri ingerază în politica țării mariane și ori în contro privesc și ese înainte chestiunea scârbosă a acestor ómeni „buni pentru ori ce“.

Ancheta comisiei parlamentare.

În ziua de 5 August comisiunea parlamentară a ascultat între alții și pe prefectul poliției Bela Rudnay.

Rudnay a declarat, că în ziua ce a urmat după memorabila ședință de noapte a stat timp mai îndelungat în societatea contelui Szapary, îndemnat de sentimente umanitare și de prietenie. Este vechi prieten al lui Szapary și simția compătimire pentru dînsul, când a ajuns în necaz. Firesce, dice Rudnay, despre planurile lui de acțiune, habar n'avea. Fuga lui Dienes n'a ajutat-o întru nimica. A cere arestarea lui, fără ordin de arestare seu sentință, ar fi fost o ilegalitate. După ce a fugit însă a făcut tot, ce i-a stat în putere, ca să-l prindă. Prefectul de poliție protestează contra învinuirii, ce i-s'a adus, că ar fi făcut servicii politice. El n'a fost și nici nu va fi agent politic.

Membrii comisiei Ratkay și Polonyi i-au pus întrebări, spre a afla de la dînsul, decă crede, că e compatibil cu poziția ce o are, să facă servicii prin organele sale și prin telefon contelui Szapary? Rudnay a răspuns la acesta, că nu se scie vinovat de vre-o contravenție, pentru că nu n'otă răspunde în fața unei cure. La întrebarea, că ce în Szapary, ca să-l vadă pe , declară, că la asemenea întrebări el nu se crede dator a răspunde.

Asupra acestui punct s'a iscat chiar o altercație între Ratkay și Rudnay.

A fost interesant, că ancheta a desvilit nisce intrigă, un complot formal, care avea de scop a compromite și extorca bani de la contele Iuliu Andrassy. Éta ce a declarat contele Andrassy în ședința de ađi:

Duminecă séra l'a vizitat un necunoscut, care n'a vrut să-și descopere numele și i-a spus, că se pregătesce contra lui un complot în fruntea căruia ar sta Deak Ienő. Andrassy a avut încredere în bunăvoința necunoscutului și încă i-a întins mâna la despărțire. După aceea însă

a prins bănuială, fiind-că a vădut, că necunoscutul era spionat de cineva, probabil pus anume de dînsul, pentru ca să-și pótă certifica visita, și s'a dus (Andrasy) la prefectul de poliție Rudnay, denunțându-i casul, apoi l'a povestit și la casina națională, luând proces verbal, pentru-că ađi omul cinstit nu mai scie cum să se păzescă. Necunoscutul de altminterlea avea o asemănare frapantă cu Deak Jenő. De la prefectul de poliție a aflat apoi Andrassy, ce vorbea Samuel Löwinger și Izidor Marmorstein pe socotela lui, pe basa celor colportate de Deak Ienő. Deak li-ar fi spus adecă, că în timpul ședinței de noapte ar fi vădut, că Andrassy a chemat din ședință pe ministrul-președinte, ceea ar fi vădut cu ochii lui proprii. Apoi a făcut combinația, că Andrassy a dat banii necesari pentru fugă lui Dienes, ér lui (Deak) i-ar fi promis 3000 florinl. Acestea le-a spus Deak lui Löwinger și Marmorstein, pe cari Andrassy a cerut să fie ascultați împreună cu Deak și Eötvös Károly.

Vedem, că afacerea principală a dat nascere la o serie de afaceri secundare, în cari diferiți Marmorstein-i și Löwinger-i și Singer-i caută să-și facă trebșorele de șantaj!

Comisiunea va mai ține ședință vr'o 2—3 zile, deși simburile chestiunii a fost atins și afacerea așa dicend se pótă considera ca tranșată prin declarațiile de altăeri ale contelui Khuen-Hedervary.

Alegerea noului papă.

Piu X a luat în mâinile sale guvernarea bisericii catolice și după agitația săptămânilor ultime, în Vatican se reînțorce încetul cu încetul vechea liniște. Incoronarea s'a făcut pe ziua de 9 August, pentru-ca să pótă asista la acest act toți cardinalii.

După cum spun ultimele sciri, cardinalul Sarto înainte de votare a implorat în două rânduri pe cardinali, să-l lase afară din combinație, deoarece nu se simte tare ca să pórte o așa grea sarcină. La insistențele sacului colegiu a cedat plângend.

Diarele naționaliste din Paris sunt foarte iritate din cauză, că n'a fost ales Rampolla. Pe de altă parte însă se bucură, că n'a reușit Vanutelli, pe care îl credeau agreat de tripla alianță.

Se dice, că din partea Austriei s'a făcut us de „veto“ contra lui Rampolla. Acesta a protestat imediat, contra amestecului unui stat străin în afacerile bisericești, a adaugat însă că va fi vesel, decă el nu va fi ales.

Noul papă a confirmat în funcțiunile de mai înainte pe maestrul de cameră Bisleti, doctorul Laponi, și marșalul palatului Azevedo.

Surorile papei erau acasă în Venetia, când au primit scirea despre alegerea de papă a fratelui lor. Ele s'au spăriat și au isbucnit în plânsete.

Consiliul comunal din Riesi, comuna natală a papei, a ținut o ședință festivă și a felicitat pe papa. De asemenea și consiliul comunal din Venetia.

„Nordd. Allg. Ztg.“ scrie cu multă simpatie despre noua alegere. Germania pare fróte multămită de reușita lui Sarto. Împăratul Wilhelm îl cunoșce personal și i-a arétat simpatii încă înainte de asta cu mulți ani.

Ómenii cu înclinațiuni mistice spun, că papa va sta 9 ani pe tron, deoarece 9 ani a fost paroch, 9 ani vicariu, 9 ani episcop și 9 ani cardinal.

Raportul general

al comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ pentru anul 1902.

(Urmare.)

Ou privire la fundațiunile ce, din anumite cauze până la adunarea generală din 1902, încă nu au putut intra definitiv în administrația Asociațiunii, ori au fost testate de la acea dată încóce, avem onorul a raporta următoarele:

1) Lăsământul lui George Filep din Tășnad este aprópe finalizat. S'a făcut împăciuire până acuma cu 28 eređi legal interesate cu $\frac{367}{400}$ părți ale succesiunii; mai sunt de escontentat trei eređi interesate cu $\frac{33}{400}$ părți. Pentru fundațiunea George Filep este asigurată suma de cor. 38,003.45, plus trei hárții de valóre (losuri).

2) Afacerea lăsământară după Dr. Ioan Nichita s'a terminat. Împăciuirea cu eređii e terminată. Pentru „fundațiunea Dr. Ioan Nichita“ s'a asigurat suma de cor. 25,363.66, compuse din valori și o casă în Șimleu.

Pentru arangiarea succesiunilor după George Filep și Dr. Ioan Nichita și-a câștigat frumoșe merite d-l Andreiú Cosma, director esecutiv al institutului „Sylvania“. Comitetul central va propune la locul seu ca onorata adunare generală să-l esprime multămita sa.

3) Procesul intentat pentru invalidarea testamentului lui Ioan Petran este încă în curgere. Au fost ascultați améndoi martorii testamentari și acuma se așteptă sentința primei instanțe judecătorești.

4) Fericitul Demetriu Suciu, fost avocat și director esecutiv al „Sălăgiane“, prin testamentul seu ddo 24 Iunie a. tr. a testat Asociațiunii diverse acții în valóre nominală de cor. 8200 — în scopul de a se înființa un fond cultural, din venitele cecua să se întemeieze o masă studențescă pentru studenții români s'erađ din Sălăgiú, cari vor studia la gimnasiul din Șimleu. Pertractarea lăsământului încă nu s'a terminat.

5) În scopul înființării unui fond cultural, d-l Ioan Simu, învățator în p. în

Arad. a donat Asociațiunii suma, ce va resulta din vëndarea casei sale după detragerea unor pretensiuni. Până la data acestui raport în scopul indicat s'a realizat suma de cor. 546.86; o sumă de cor. 358.60 mai este a se incassa.

Donațiune mai însemnată a primit Asociațiunea de la institutul „Albina“ pentru școla civilă de fete, anume suma de cor. 2000.

Avënd în vedere, că modalitățile observate în trecut de oficiul nostru de cassă nu au garantat în destul o administrare pe deplin sigură și corectă a averii Asociațiunii, și că — deși acesta până acum n'a suferit nici o pagubă — pe lângă praxa din trecut nu ar fi eschise, și în destul controlabile, eventuale irregularități păgubitoare, comitetul central a instituit un nou regulament de cassă, care ofere tóte garanțiile posibile pentru o administrare sigură și corectă și care se presintă astăđi On. adunării generale spre aprobare.

Comitetul central a mai compus, la începutul anului curent, și un normativ al fondurilor și fundațiilor Asociațiunii, care este în strictă consonanță cu dispozițiile testamentelor coréspundătoare. În înaintăm cu rugarea, ca Onorata adunare generală să-l iee spre scire și să-l apróbe.

Biblioteca asociațiunii. a) Biblioteca proprie. Conform inventarului biblioteca „Asociațiunii“ la finea anului 1902 a numărát 4237 opere în 5900 tomuri, 4552 broșuri și 22 harte, față cu 4115 opere în 5783 tomuri 4413 broșuri și 22 harte de la finea anului 1901; prin urmare biblioteca s'a sporit în decursul anului 1902 cu 122 opere în 117 tomuri și 139 broșuri. În special după diferitele secțiuni bibliotecă ne presintă următorul tablou:

Secț. I. Teologie 258 opere 266 tom. 217 broș. Secț. II. Filosofie 50 opere în 58 tom. 12 broș. Secț. III. Pedagogie 92 opere în 86 tom. 112 broș. Secț. IV. Limbă, literatură, artă 1247 opere 1388 tom. 1111 broș. Secț. V. Istorie și geografie 636 opere în 1308 tom. 542 broș. 18 harte VI. Istoria specială a Românilor 341 opere în 384 tom. 273 broș. 2 harte. Secț. VII. Științe naturale. 138 opere 43 tom. 244 broș. 2 harte. Secț. VIII. Matematică și Geometrie 30 opere în 37 tom. 17 broș. Secț. IX. Medicină 220 opere 255 tom. 104 broș. Secț. X. Științe juridice și politice 420 opere în 527 tom. 292 broș. Secț. XI. Economie, industrie, comerț. 170 opere 125 tom. 187 broș. Secț. XII. Diverse. 572 opere în 640 tom. 1441 broș. Secț. XIII. Foi periodice. 6 opere 396 în tom.

b) Depositul de cărți menite spre vëndare parte în favorul fondului general „Asociațiunii“, parte unele în favorul școlei civile de fete a „Asociațiunii“ altele destinate a se distribui de aici gratuit numără 40 publicațiuni în 3834 tomuri și 7802 broșuri.

Biblioteca proprie s'a sporit și în anul expirat mai ales în urma relațiilor de schimb legate cu diferite societăți științifice și literare din patrie prin publicațiunile trimise de Academia maghiară din Budapesta și de Academia română din București, apoi prin donațiunile făcute de d-l Dr. At. Marienescu și unii auto-

liete — d'ér acesta purtându-se cu îndărătnicie, i-au picurat cu reșină pieptul, spatetele și părțile delicate, apoi l'au tras în țépă.

La 1672 Dec. 23 se decide ca iobagii din Satul-Nou de jos, Satul-Nou de sus și Recea să dea, afară de robot, în fie-care an senatului și câte un bou gras.

Multe date interesante din trecutul mai îndepărtat și mai recent al orașului am zărit în fugă, reșfoind în monografie. La 1848 s'au petrecut și pe aici scene sângeróse. La 9 Octomvrie au spândurat în Baia-mare trei agitatori români trimiși cu scrisori cu „pajeră“ de către Urban din Năsăud, ca să răscole poporul, ér la 2 Noemvrie garda națională de sub comanda lui Katona Miklos s'a ciocnit pe șesul de la Sécălășeni nu departe de Baie, cu Românii de sub conducerea lui Dimbul. Baronul Huszár (din Năpradea) a fost ucis de către Frâncu și soții lui, Frâncu a fost spândurat. Clopotele de la sate au fost duse în Baia-mare, pentru-că Românii le trageau într'o dungă „folosindu-le ca instrument de agitație“ etc.

La pagina 143 se descrie pe scurt istoricul bisericii române gr. cat. din Baia-mare. Referitor la începuturile comunității nu sunt date pozitive, la 1771 însă erau așa de mulți Români, încât au pu-

tut să-și zidescă o biserică de piétră. (Biserica acesta mică, și neîncăpătoare pentru 4242 de suflete,*) există și ađi, așteptând să fie înlocuită cu alta mai mare).

*

Trenul într'aceea sosise și pînându-mi monografia în geantă, îmi urmau drumul, care de la Hosufalău până în Baia-mare nu ține decăt o óră. Pe la órele 3 și ceva am sosit.

La gară o mulțime de popor, în frunte cu autoritățile bisericești și civile, așteptând sosirea trenului, cu care venia și episcopul Majlath. Episcopul nu s'a oprit în oraș, fiind-că nu aparține diecesei sale, ci și-a urmat drumul cu trăsura spre Cavnice, unde a făcut visitațiune canonică.

Pe mine mă aștepta vèrul Alexă Pocol care de 12 ani este proprietarul minelor de aur din Valea Borcutului, distanță de trei sferturi de cias de la Baia-mare. Exploatația a făcut-o timp de 11 ani cu deficit. Anul acesta însă a dat peste o vînă de aur, care i-a reparat tóte pierderile de mai înainte.

*) În B. M. sunt cu totul 11.183 locuitori, între cari vr'o mie de jidovi.

— Am venit să te vèd, căci am audeșit că a dat norocul peste tine.

— După nor vine senin, dișe vèrul Alexă.

— Câți lucrători ai acuma?

— Vr'o sută cincideci.

Cine a vădut aurul numai în monede și în bijuterii, lucrat gata, nu-și pótă face idee câtă muncă costă până ce se scormonesce și scóte la ivélă din mánuntaiiele pământului.

Când îl scóte din mine, nu veđi decăt nisce bolovani de piétră. Piatra acesta, care conține aur și argint, se transportă cu căruțele la șteamp, unde se sdobesce și se spală cu apă. Aurul, fiind mai greu, rămâne pe fund, se alege ca praf de colóre cenușie care apoi se pune în pahare. Praful acesta incoherent se aședă apoi în nisce țigăi de fer, se amestecă cu o anumită cantitate de argint viu și se face un aluat. Aluatul acesta apoi se spală de mai multe ori în apă rece, prin care spalătură iese sgura (care se trimite apoi la coh în Fernezie, unde prin topire se alege aurul și argintul — aurul focului). — ér aluatul se légă într'o cărpă de doc și se stringe cu o sfórá. Prin stringerea acesta iese din aluat o parte din argintul viu, rămânend

o masă vèrtosă cu care poți sparge capul unui om. Massa acesta se pune într'o mășină, unde prin încăldire se mai scușă restul de argint viu, aurul se lămuresc colóreă cenușie dispare și este înlocuit prin colóreă adevărată a aurului.

Vèrul scóse din cassa de fer vr'o 14 bulgări de aur. „Uite așa este aur pe care apoi îl vënd la oficiul erarial în Baia-mare.“

— Și cum țil plătesce?

— Chilogramul 3x80 coróne. În care 27-a a lunei furnizez oficiului o cantitate de aur în bulgări. Acolo se cântăresce și la 7 a lunei ce urméză, îmi cassez banii pentru aur.

— Și eate chilograme poți schimba pe lună?

— Când îmi mergea rêu varia în $\frac{1}{2}$ — $1\frac{3}{100}$ chg. Acuma însă schimb lună, câte 10—12 chg.

— Ale cui erau minele acestea înainte?

De la 1836 erau în proprietatea miliei Mureșianu, ér de la 1892 în proprietatea mea. Minele însă sunt foarte vese și exploatați și pe timpul Romanilor, unde au lucrat Romanii, se cunoșce acum: E neted, ca cioplit, fiind-că au

Prin cumpărare biblioteca s'a sporit cu 22 opere în 21 tomuri și 5 broșuri.

Depositul de cărți s'a sporit în anul 1902 cu 12 publicațiuni, între cari merită specială amintire donațiunea d-lui Teodor V. Păcățianu, care a pus la dispoziție „Asociațiunii” 6 din publicațiunile sale peste tot în 551 exemplare în scopul de a se distribui gratuit bibliotecilor populare. De altă parte depositul de cărți a scăzut în decursul anului 1902 cu 410 tomuri și 1505 broșuri dintre cari 386 tomuri și 896 broșuri parte s'au distribuit cu ocaziunea adunării generale din anul trecut, parte s'au dat pentru bibliotecile populare ale Asociațiunii, ér 24 tomuri și 609 broșuri s'au vândut.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

— 25 Iulie v.

Regele și Regina României au plecat ađi din Sinaia în străinătate. La Predeal vagonul regal s'a atașat trenului accelerat al căilor ferate ungare, care a trecut prin gara Brașov la órele 2.15 p. m.

O măsură energică. Comerciantul Abraham *Schlesinger* din Sibiu a înscenat mai deunăzi „o desfacere totală” cu prețuri reduse, fără să fi cerut autorizare de la magistrat, ca for industrial. Magistratul din Sibiu l'a pedepsit pe baza §-lui 158 d) din art. 17 de lege ex 1884 cu o amendă de 200 cor., mai departe să plătească ulterior taxa pentru „desfacerea totală” în suma de 100 cor. vîrsarea la magistrat a 1/10 din încasăriile desfacerii, precum și la purtarea cheltuielilor de execuție. — Decă toate autoritățile ar proceda așa de energic față cu cei-ce vor să introducă și pe la noi cunoscutele manopere evreesci de concurență neloială, atunci am pute spera, că în curînd vom scăpa de asemenea indiviđi franduloși.

Inecat. Gheorghe Sirbu din Stupinile Brașovului s'a dus erî cu nevastă-sa la lucru de câmp lăsându-și un copilăș de doi ani în grija unei surori mai mărisore. Când s'au întors acasă, băiatul nicăiri. Fata nu sciea nici ea unde e băiatul. Părinții au început să-l caute și l'au găsit într'un târziu înecat în valurile pîrului Timiș.

Greva din Odesa. Asupra grevei din Odesa călătorii sosiți d'acolo la Galați aduc următoarele sciri: Orașul de Vineri s'era în stare de asediu. Toți lucrătorii din toate fabricile, uzinele, atelierile și din port s'au pus în grevă. Ei cer urcarea salariului. Pe-o mare rază de întindere a orașului Odesa trenurile nu circulă. Diarele au fost nevoite să-și întrerupă apariția, ér fabricile să se închidă. În port vapórele nu pot fi încărcate. Vaporul „Is-

nu erau explozibile, pe când în urma lucrărilor de ađi se vîd rupturi făcute cu dinamita.

În privința exploatarei minelor de cătră Romani, îmi aduc aminte de cele scrise de Xenopol în istoria sa și las să urmeze aici pasagiul respectiv:

Deși rămășițele de documente și inscripțiuni romane s'au găsit aproape numai cât la Abrud și Zlatna, totuși se constată, că mine au trebuit să fie exploatare de Romani și în alte părți ale țării carpatine. Astfel se găsesc urme, pe care cunosătorii le declară cu singuranță drept romane, afară de centrurile cele mari de la Abrud și Zlatna încă la Boița, lângă pîrîul Caianelul, lângă Criș, la Brad. Cebe și Baia Crișului. Apoi spre nord la Rodna și în sfîrșit în Bănat la Asca și Moldova. Că Românii au căutat aur în toate aceste locuri se vede întâi din metoda săpării, care corespunde întocmai cu descrierile lui Plinius și ale altor autori. După spusele concordante ale celor ce le-au cercetat, se constată că aceste săpături au fost făcute fără întrebunțarea de materii explozibile, cu cazmale și unelte de fier.*)

Delaletca.

*) A. D. Xenopol „Istoria Românilor din Dacia Traiană” vol. I. pg. 193 Iași Editura Librăriei școlilor — Frații Șaraga.

mail” care trebuia să plece Vineri s'era din Odesa, cu diferite mărfuri pentru Galați, a fost nevoit să plece desert Vineri la amiazi. Din cauza grevei generale, pâinea care se vindea în acel oraș cu 15 copeici, se vindea Vineri cu 45 copeici și probabil, că prețul s'a mai urcat încă după aceea.

Logodnă. D-l August de *Herbay* s'a logodit în ziua de 12 Iulie cu d-sora Cornelia Pop *Botta* de Alba-Iulia. Șard-Vețel.

Colega bărbatului. Se scrie din Berlin, că Sâmbăta trecută a fost promovată la gradul de doctor în filosofie soția profesorului Dr. Max Hermann. Dómnă Hermann este cea dintăiu femeie măritată promovată la universitatea din Berlin.

Mórté dintr'o împunsătură de muscă. Se scrie din Cracovia, că baronul Airoldi, căpitan de dragoni a murit în ziua de 29 Iulie în chinuri grozave. Căpitanul a fost împuns cu o săptămână înainte în cap de-o muscă de cal. El n'a dat nici o atențiune împunsăturii, dér în curînd a început să se umfle pielea capului și să sufere dureri crâncene. Bolnavul fu transportat în spitalul militar, unde în scurt timp muri.

Exploatarea din Cămpina. Pe și ce trece se vede mai mult ce imense surse petrolifere sunt la Cămpina. Decă— scrie „Jurnalul” — aista se-i spui unui Galațian de pildă, că între 350 și 450 metri ai sonde, cari în primul timp își aruncă chiar 200 vag. petrol în 24 óre te-ar lua drept un mare farsor. Ce vrei, acolo se merge la adăncimi adesea de 700 metri fără a avé decăt sonde cu 2—3 vagóne pe și.

Epurî de casă furați. „Nu mâncați epurî de casă” Așa avertiscă foile din Madrid pe cetitori. Înainte cu câte-va și s'au furat anume din institutul bacterologic din capitala Spaniei 47 de iepuri. Totă poliția e pusă acum în picior, să caute iepurii furați. Hoții nici nu-i mai caută, ci numai iepurii, cari sunt toți inoculați cu microbii bólelor celor mai grozave, ca: turbare, tifos, vîrsat, tuberculosă etc. și decă ar mânca cine-va carne de asemenea iepurî, ar avé de suferit cele mai grozave consecințe.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma A. MOLL, liferantul curții c. și r. din Viena Tuchlauben Nr. 9 își recomandă amatorilor de fotografie, articolele sale necesare pentru a fotografia. La cerere trimite liste ilustrate conținînd prețurile. Deposite în Brașov la F. Jekelius, F. Kelemen, Victor Roth farmaciști. Teutsch și Tartler, D. Eremias nepoți

Sciri din România. Scirile primite la ministerul de interne despre starea sîmănăturilor constată că se simte mare nevoie de ploie. În unele părți pămîntul este crăpat din cauza căldurilor, astfel că prășitul porumbului nu se pôte face.

— **Incendiul din Moinești.** Din Bacău se telegrafică ministerului de interne că orașelul Moinești a fost cuprins Marți de flacări. Pompierii din Bacău au plecat la Moinești. Focul a început de la o casă din centrul orașelului în fața primăriei. *Aprópe întreg orașelul a fost distrus. Locuitorii sunt fără adăpost.*

— Colonelul Botez, comandantul brigădei a XV de infanterie și a garnisónei Bacău, s'a sinucis Duminecă în cabinetul său din casarma vechie, trăgându-și două glónte de revolver, unul în gură și altul în tîmpla dréptă. Pe la órele 6 p. m. nu era în casarmă de cât căpitanul Negri și un furier care își avea camera lângă cabinetul colonelului. Când colonelul a tras primul foc, furierul s'a temut să între în cabinet, dér a înscințat imediat pe căp. Negri, de ce a audít. Până se vie căpitanul, colonelul și-a tras și al doilea glónt și necădînd a avut timpul să pună revolverul în saltar, să incuie și să ia cheia în buzunar. La intrare, căpitanul întrebîndul „Ce ați făcut d-le colonel?” el i-a răspuns „Nu mă mai întreba, scii tu, Negri, cauza”.

Imediat s'a chemat doctorul militar Hamangiu, care i-a dat primele îngrijiri.

Au mai venit și doctorul Iamandi, și alții, cari l'au transportat la spital. Din cele două lovituri, una a străpuns cerul gurii și a sdrobit globul ochiului stîng, cealaltă a străpuns creurul mare. Causa se crede a fi dese certuri familiare. După un chin din cele mai cumplite nefericitul colonel a încetat din viață la órele 8 s'era.

— M. S. Regele a aprobat autorizăția dată de ministrul de răsboi ca 6 oficeri germani, 4 austriaci și 2 suedezi, să asiste la marile manevre române de la tómnă.

— Reporterii diarelor cotidiene din Bucuresci vor da o mare serbare populară în grădina Cismigiu în zilele de Sâmbătă și Duminecă, 2 și 3 August, sub auspiciile Sindicatului diariștilor. Serbarea are de scop să se adune un fond pentru înființarea „Cercului reporterilor”.

— Poliția de siguranță a Iașului a primit prin legățiunea s'erbă, un întreg album de spărgători și falsificatori urmăriți de autoritățile din Belgrad, pentru diferite delicté de această natură, comise în regatul lui Petru Karagheorghević. În cercurile poliției se bănuiesc că în acest album, s'ar cuprinde și numérose personaje politice din Serbia, a căror estradări ar dori să le obțină guvernul din Belgrad, sub acest pretext puțin onorabil.

— Din inițiativa șefului vămii Predeal, s'a luat hotărîrea de a se înființa în acea localitate un tîrg săptămînal, în care să se desfacă tot soiul de produse alimentare, ca ouă, brînză, lapte, pui, porci etc. — Acésta, dice „Cronica” — spre a se scuti lumea de a mai merge în Brașov, ca să și-le procure și a se face cu chipul acesta și o înlesnire țeranilor.

— După o telegramă din Constantinopol bricul „Mircea” venind din Constanța și avînd pe bord pe elevii oficieri de marină, a trecut strîmtoarea Dardanelor ducîndu-se în Mediterana. Vasul român va face escală la Smirna și mai multe alte porturi.

Republicanii din Spania.

Replicanii spanioli au început să desfășure în timpul din urmă o activitate extraordinară. Tóte fracțiunile republicane s'au unit într'un singur partid sub conducerea fostului președinte al Republicei și profesor universitar, Nicolae Salmeron. Resultatele acestei uniri s'a vîdut în luna Aprilie, când la alegerile generale, republicanii au reputat succese strălucite la Madrid, Barcelona, Valencia, Saragosa, Valladolid, Sevilla, precum și în tóte orașele mari. Curtea regală a făcut vinovat pe ministrul de interne, d-l Maura, că din cauza neglijenței și nepriceperii lui, republicanii au dobîndit succese așa de mari. Din acésta causă ministrul s'a hotărît a se retrage în viața privată.

Înainte de izbucnirea ultimei crize ministeriale provocate de retragerea miniștrilor Maura și Sanhez Toca, d-l Salmeron a ținut în cameră o cuvîntare monumentală, în care a enumerat tóte nenorocirile Spaniei, în cei 25 ani din urmă, atacînd monarchia în termeni extrem de violenți. Când a sfîrșit discursul, un mare număr de deputați s'au sculat în picior și au strigat: „Trăiescă Republica!” Guvernul a interzis telegramele privitoare la succesul discursului deputatului Salmeron.

După ce camera s'a închis, republicanii au publicat un manifest cătră națiune, prin care anunță că ultima criză este o adevărată călcare de constituție, care are de scop să nimicească succesul republicanilor în viitórele alegeri comunale. Procederea actuala a guvernului și a curței regale este aceeași ca și acum 35 ani, când s'a produs revoluția de la 1868.

Un alt fapt, care caracterizează situația actuală de lucruri din Spania, este apelul republicanilor de a stringe sume benevole de bani, pentru îndeplinirea programului republican. Până acum s'au strîns o jumătate milion de pesetas. Se crede că răscolă de la Badajoz a fost făcută cu 80,000 de pesetas.

Literatură.

Amintiri despre Eminescu de Dr. Radu I. Sbiera. Cernăuți 1903. Societatea tipografică Bucovinénă. Editura librăriei H., Pardini. O broșurică de 16 pagini, cuprînd certificatele școlare ale lui Eminescu pe timp de 5 ani, (1858—1863), cât a umblat la școlă primară și două clase liceale din Cernăuți.

Sămănătorul revista literară săptămînală anul II. nr. 29. Sumarul: N, Iorga Politică și cultură la Românii neliberi. M. Paleologu. Sonet. Il Chendi. Rîurile în poesia populară (I). V. Cosmovici. 1812 (Infrîngerea de la Lipsca). Constantin Berariu. Făt frumos în grădina sfintei Vineri (feerie în 3 tablouri). I. Scurtu. „Cabinetul poetic” al lui Alexandri (în loc de răspunsuri). Redacția și administrația: Strada regală nr. 6, (hotel Union) Bucuresci. Abonamentul 10 lei pe an.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 7 August. În cercurile bine informate se vorbesce de dimisia iminentă a lui Khuen-Hedervary. În locul lui unii dic, că va fi numit ambasadorul din Berlin Szögyény Marich, ér după altă versiune: contele Iuliu Szapary care a mai fost ministru-președinte.

Ischl, 7 August. Svonul despre dimisia lui Khuen nu se confirmă. Ađi Khuen va avé o a doua audiință.

Budapesta, 7 August. În ședința secretă a comisiunei parlamentare Polonyi a spus, că a audít, că bani pentru mituire ar fi fost dați de arhiducele Francisc Ferdinand.

Sofia, 7 August. Revoluția macedoneană a izbucnit din nou. În vilaietul Monastir resculații au tăiat tóte firele telegrafice, și au stricat liniile ferate.

Coostantinopol, 7 August. Moha medanii se pregătesc a organiza o acțiune represivă contra bandelor Ministrul de externe Terfik pașă a atras atențiunea ambasadorilor rusesc și austriac asupra gravității situației.

Diverse.

Omul-lup. Un medic din Ohio, a nume Banner, este cel mai teribil mîncător din cele două Americi și din cele cinci părți ale lumii. Un ziar londones publică amănunte interesante despre lăcomia acestui om, al cărui stomac pôte fi comparat cu un butoi fără fund. Închipuiți-vă, că odată după masă a mâncat 14 kilograme de struguri și 8 coșuri de fragi și un coș cu pere, cu aceeași ușurință, cu care un alt om mîncăncă două pere. Dejunul doctorului constă de obicei din cinci kilograme de carne friptă, 48 de ouă și vre-o 30 de cartofi, pe cari le udă cu 12 litri de vin. Când se întorce noptea de unde-va, face câte o gustare, la care înghite două kilograme de carne, vre-o 40 de ouă și un litru de lapte. Acest doctor e fôrte robust, frumos la față și are o greutate de 120 kilograme. Să vă ferescă Dumneșeu de a-i face cunosință și a-l învita vre-odată la masă.

Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor și copiilor fondată în anul 1863 în Budapesta. În luna lui Iulie s'au recomandat spre asigurare suma de 1.360,200 cor. și s'au acceptat 1,119,400 cor., s'au refuzat 240.800 cor. În contul asigurărilor s'au plătit 63.554 cor. 15 bani.

Din 1-a Ianuarie până 31 Iulie s'au încheiat asigurări în suma de 7,714,200 cor. și s'au plătit pentru asigurări 472,209 cor. 19 bani. Institutul acesta se angajază la tot felul de asigurări pentru copii cu condițiile și premiile cele mai favorabile.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărți: aici înșirate este a se mai adauge și lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Românii Seceleni. Causale decadenței lor economice și mijlocele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 bani porto.

Tribly, roman în românește de Afin aela Tuscia. Prețul 2 cor plus 20 bani porto.

„Considerațiuni istorice asupra asociațiunii poporului și aplicațiunile lor la națiunea noastră“ de Ioan Olinciu profesor în Bucuresci. Prețul 2 cor. (+ 10 bani porto.)

Cartea Sătenului, romanele de Em. Pârdeanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In veltore“ romanele și impresii de Vlăduță, cor. 1.25 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimii“, Anul I. fôia de cunoștințe folositore de prof. I. Moisil-legat în păreți tari costă 5 cor. (por. 20 b.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel seu Pribeagul îndrăgostit Tradusă de Dr. T. Prețul 60 b. (+ 6 b. porto.)

Buchetul, culegere de cântări bătrânești și naționale de I. Pop Reteganul. Prețul 50 b. (cu porto 56 b.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de L. Rudow-Suciu. 148 pag. 8°. Prețul. 1 cor. (+ 10 b. porto.)

125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de I. P. Reteganul. Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Noapți de érnă, romanele pentru popor, de George Simu. Conține romanele cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opșaguri, cât cioplit, cât pilite și la lume împărțite, de I. P. Reteganul. Vre-o 60 de poezii glumețe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schițe din Italia de Teodor Bulc. prețul 2 cor. (+ 20 b. porto.)

Amintiri din Grecia de Teodor Bulc; prețul cor. 1.20 (plus 10 b. porto.)

Poesii populare despre Avram Iancu adunate și publicate de Simeon Fl. Marian. Prețul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someșană, poezii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Boghariu. Prețul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tratat introductiv despre frumos și artă de prof. Dr. Iosif Blaga. Prețul corone 3.60 (plus 30 b. porto.)

Dracul, romanele de V. R. Buticescu. Are tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 20 bani (cu porto 25 bani.)

Țiganii, schiță istorică, de I. P. Reteganul. Prețul 1 cor. (+10 bani porto.)

Cuvinte de aur seu învățătură înțelepte date de un părinte fiului seu. Din operele lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplai. Cu permisiunea prea Veneratului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Excursiuni pe munții Țerei Bârsei și ai Făgărașului din punctul „La om“ de pe „Buceci“ până dincolo de „Negoiul“. Descrieri, întregite cu schițe istorice despre Castelele și Țera Făgărașului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

Cartea ilustrată pentru copii și copile de George Simu. Această broșură conține poezii istorice și morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Prețul 50 bani (+ 56 b. porto.)

Trandafir și Violele. Poezii populare culese și ordinate de Ioan Pop Reteganul. Ediț. III. Prețul redus 60 bani (+ 10 b. p.)

Versuri de dor, adunate din poezii române de A. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

Doi prinși în cursă, comedie într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. Bobancu. Prețul 24 bani (+ 3 b. porto.)

Dr. Iosif Frapparti preluorată de Ioan Papiu. Prețul 60 bani plus 10 bani porto.

Dialogul Țiganului cu Sân-Petru la pörta raiului seu glume și petrecere de ajuns. Manual lucrat după biblia țigănească de Aron Boca Velchereanu 50 bani plus 5 b. porto.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Millan roman. Nenuica sfânt. de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

Feciorul Popoi. Facerea Joiței. O dragoste a veacului. Rocha Catiței. Amedeo Madini. Din viața tristă După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Proba de foc, comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisělă, carte pentru toți întocmită după ideile ui Sam. Smiles de Theodor V. Păcășianu. 40 bani plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Pășitul. Partea a II-a. Femeia în versuri pentru popor de I. Tom. Totan învățator, preț. 20 b. plus 3 b. prt.

Buchete de flori, culese din grădina limbei române pentru copii, fascicola III. de I. T. Totan, inv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Prețul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă și versuri, de Sextil Puscariu. Prețul cor. 1.60. pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferința ținută a Atheneul român de C. Disescu la 27 Februarie 1885. prețul 50 b. plus porto 5 bani.

Imbunătățirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, prețul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mă uita! Colecțiune de versuri pentru ocaziuni funebreale. Aranjată prin N. F. Nemțiu. Ediț. IV. Prețul 50 bani. (+ 5 b. p.)

Pribeag, ediția I-a de Ioan Iosif Scopol Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scritori, cetitori și critici de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului seu cântarea sêrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adevărate Cântări la morți, adunate de I. Pop-Reteganul. Prețul 80 bani. (+ 10 b. p.)

Cu vârful penii, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“. Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre și lumină poezii de Em. Pârdeanu, cor. 2.50 (porto 20 b.)

Asupra situațiunei, articoli și foișore de Ionă A. Lăpădat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influița francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iași Cu 50 b. + 5 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 August n. 1903

Renta ung. de aur 4%	120.20
Renta de corone ung. 4%	98.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	90.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	93.10
Bonuri rurale croate-slavone	98.25
Impr. ung. cu premii	201.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	156.—
Renta de hârtie austr.	100.35
Renta de argint austr.	100.15
Renta de aur austr.	120.80
Rente de corone austr. 4%	100.65
Losuri din 1860.	154.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.85
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	730.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	661.25
Napoleondori	19.06
Mărci imperiale germane	117.42 1/2
London vista	239.30
Paris vista	95.17 1/2
Note italiene	95.10

Cursul pieței Brașov.

Din 7 August n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.92	Vënd.	18.96
Argint român.	18.80	„	18.90
Napoleond'ori.	19.04	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesco	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.50
Lire turcesco	21.50	„	21.60
Seris fone. Albina 5%	101.—	„	101.25

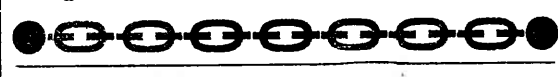
Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Se caută un practicant,

un tiner român din școla comercială cunoscând și limba germană, ca practicant în biroul Fabricii de sticlărie Azuga.

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. În cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Provocare.

Proprietarii acțiilor nr.ii 331—332; 403; 416—417, 453; 632—651; 681—682; 850—851; 984; 1167—1168; 1305—1316; 1476—1480; 1859—1862; 1912—1914; 1915—1916, dela institutul de credit și economii

„Hațegana“ în Hațeg, sunt provocați se plătescă cel mult în 30 zile ratele restante, împreună cu 6% interese de întârziere, computele dela decăderea fie cărei rate, conform §. 11 din statutele institutului.

Hațeg, la 26 Iulie st. n. 1903.

3—3.(1044)

DIRECȚIUNEA.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cută este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrișea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoșe la stomach și pântece, în contra cărcelilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeșcoi a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătörescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutișe și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este förte bine cunoscută ca un remediu poporal cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de göldină și reumatism și a altor urmări de răcălă Prețul unei sticle originale plumbate, Coröne 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coröne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și P. furnisor al carții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gînic prin rambursă postală.

La depozite se se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșil, Teutsch & Tartler.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta orice comande cu promptitudine și acurateță, precum:

- IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și colorii.
- CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
- STATUTE.
- FOI PERIODICE.
- BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
- PROGRAME ELEGANTE.
- BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORII.
- ANUNȚURI.

- REGISTRE și IMPRIMATE pentru töte speciile de serviciuri.
- BILANȚURI.
- Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
- Couverte, în tolä mărimca.
- TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
- PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
- BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.